

„Česká republika má ze všech evropských zemí druhý nejvyšší podíl učňů, pro které je výuční list konečná zastávka vzdělávacího systému. Problém je, že učňovské obory jsou tříleté a kvůli pandemii se prakticky polovinu doby jejich studia odborná příprava zcela nebo zčásti vlastně nekonala. To bude představovat obrovský problém z hlediska budoucí možnosti uplatnění,“ **pojmenovává Jiří Nantl v komentáři pro Deník N, koho nejvíce poznamená výpadek prezenční výuky.**

Krátce

- „Návrat musí být bezpečný a každý z nás si přeje, aby to byl návrat již trvalý,“** řekl ve středu ministr Plaga s tím, že si od 1. února dovede představit [i ve stupni 5 otevření malotřídek](#) (idnes.cz). Spekulovalo se také o obnovení prezenční výuky u žáků 9. tříd a maturantů, a to podle upraveného systému PES. Po jednání vlády ve čtvrtek dopoledne ale Plaga nakonec oznámil, že se od 1. února pokračuje dál bez změny. [U závěrečných ročníků bude podle něj „záležet na tom, jak vývoj epidemie posoudí ministerstvo zdravotnictví.“](#) (irozhlas.cz) Stále uzavřené školy otráasají stabilitou vládní koalice. O tom, zda vládu chtějí nadále podporovat, budou příští týden hlasovat komunisté. [Ti podpořili prodloužení nouzového stavu mimo jiné i pod podmínkou, že se školy od února otevrou](#) (idnes.cz).
- „Nalít vodu do odměrky, půl minuty kloktat, vyplivnout do nádobky, uzavřít, zatřepat, odevzdat,“** popisuje Josef Mačí, jak by se během týdnů mohli testovat žáci ve školách. [O využívání tzv. kloktacích testů stáť podle něj jedná se dvěma institucemi](#) (seznamzpravy.cz). „Testy na koronavirus ze slin od pondělí zkouší nemocnice v Ostravě-Vitkovcích“, [píše irozhlas.cz](#). Ministr [Robert Plaga v rozhovoru s Markem Hudemou](#) (lidovky.cz) podotkl, že o plošném testování žáků se hovoří už od podzimu. Byl by rád, pokud by ministerstvo zdravotnictví bylo schopno zajistit testování alespoň pro závěrečné ročníky. „Ztráty z nemožnosti se vzdělávat či z omezení této možnosti jsou enormní a budou se v ekonomice projevovat v následujících letech. V [nedělní Partii](#) se setkal ministr školství Plaga a předseda STAN Vít Rakušan. Ten odmítl představu, že by učitelé měli mít odpovědnost za odebírání testů. Plaga mu oponoval s tím, že nové typy testů jsou samoodběrové a že pokud je prioritou návrat dětí do škol, je na místě jejich nasazení připravovat.
- Po delším čekání ministr školství vyjasnil, jak budou vypadat maturity.** Maturanti si na odpověď museli počkat až do čtvrtka. Premiér Andrej Babiš v neděli oznámil, že [s ministrem jedná o možném zrušení didaktických testů](#) (novinky.cz). Za zachování didaktických testů se už minulý týden postavila například Asociace ředitelů gymnázií, ne všichni ředitelé škol jsou s ní ale ve shodě. „Priorita našich žáků je, aby byli schopni ošetřovat pacienty, a k tomu, myslím, až tak nepotřebují didaktický test ani z českého jazyka, cizího jazyka, ani z matematiky,“ cituje [server seznamzpravy.cz ředitele Střední zdravotnické školy v Rumburku na Děčínsku Martina Hýbla](#). Ty ale nakonec zůstávají. [Podle ministra školství Plagy](#) ověřují minimum požadované státem (ČT24), další změny jsou v termínech. U učňů se spoléhá na to, že přípravu na praktickou část maturit budou moci dohnat během léta. „Bude to komplikované, ale výuka o prázdninách nás asi nemine,“ [citují Hospodářské noviny ředitele pražské Střední odborné školy Jarova Miloslava Janečka](#). Přehledný [popis změn v letošních maturitách](#) nabídl seznamzpravy.cz, ministerstvo rozhodlo o delším čase na vypracování testů, školy mají přihlídnout k limitům distanční výuky při ústní části maturit.
- Cermat nedokáže upravit maturitní testy tak, aby zohlednily „covidovou“ situaci.** „Ceramat ode mě dostal úkol, aby se podíval na strukturu didaktických testů. Pokud by tam byly otázky, které prokazatelně spadají do období, kdy byla prezenční výuka narušena, tak aby ty otázky v testu nebyly,“ [cituje Josef Mačí ministra školství Roberta Plagu](#) (seznamzpravy.cz). Ředitelka Cermatu Michaela Kleňhová mu na to řekla ne. „Nejsme schopni plošně říct, co se probírá ve kterém ročníku. Takže nejsme v tuto chvíli schopni zredukovat test tak, aby neobsahoval látku, kterou žáci probírali v průběhu distančního vzdělávání,“ vysvětlila to na [Kulatém stole EDUin a SKAV: Jednotné přijímací zkoušky ve světle koronaviru](#).
- Sněmovna schválila novelu, podle ní budou ředitelé škol moci snáze zaměstnávat nepedagogy.** Prošel také pirátský pozměňovací návrh, nastavující automatické zvyšování učitelských platů. „Platy by se (podle něj) měly zvyšovat minimálně na 130 procent průměrné mzdy do roku 2023,“ [píše irozhlas.cz](#). V předchozích týdnech odborná veřejnost i diskusionaly a otevření CZESHA a Sdružení pedagogických zařízení nová pravidla pro zaměstnávání nepedagogů ve školách vítají. „Možnost získat do pedagogického sboru odborníky, kteří si pedagogickou kvalifikaci následně doplní, nám otevírá prostor ke zvýšení kvality výuky na našich školách,“ [citují z jejich prohlášení novinky.cz](#). Riziko pro kvalitu vzdělávání v nové úpravě nevidí ani [Učitelská platforma](#). „Řeči o degradaci profese se mívají s tématem. Nikdo netvrdí, že učitel nemá mít odborné pedagogické znalosti,“ [komentuje Tomáš Feřtek sněmovnou schválenou novelu zákona o pedagogických pracovnících](#).

V souvislostech

130 % PRŮMĚRNÉHO PLATU DÁVÁ JISTOTU, ŽE PLATY UČITELŮ POROSTOU STEJNĚ RYCHLE JAKO V JINÝCH OBORECH. VŠECHNY PROBLÉMY TO ALE NEŘEŠÍ

[Poslanci minulý týden odhlasovali ve třetím čtení novelu zákona o pedagogických pracovnících](#) spolu s pirátským pozměňovacím návrhem, který zavádí automatické upravování platu učitelů podle průměrného výdělku v České republice. Pokud novelu schválí Senát a poté podepíše prezident, změní se mj. tarifní tabulka, od které se odvíjí základ učitelského platu. Základní plat učitele už nebude vyjádřen pevnou částkou, ale koeficientem, podle kterého se bude na začátku každého kalendářního roku přepočítávat výše platu podle aktuální situace v ekonomice. Obdobně se nastavují platy soudců nebo státních zástupců.

Zavedení takového automatického principu znamená jistotu, že učitelské platy budou sledovat ekonomický vývoj. Dosud se to nedařilo – ze srovnání s platy pedagogů jiných evropských zemí vycházely ty české tradičně jako nejnižší. Ještě v roce 2018 vydělával učitel na 2. stupni základní školy v průměru 64 % mzdy vysokoškolsky vzdělaných zaměstnanců v jiných oborech, zatímco evropský průměr se pohyboval okolo 90 %. Od té doby ale platy pedagogů rostly rychleji než jinde. Zatímco učitelům narostl mezi lety 2017 až 2019 plat o 28,9 %, vysokoškolsky vzdělaní v neveřejném sektoru si polepšili o 14,1 %, [uvádí Daniel Münich a Vladimír Smolka ve studii věnované platům učitelů v roce 2019](#). „Pokud se naplní predikce ČNB, relativní učitelské platy by dále rostly a v roce 2021 by dosáhly úrovně 138,3 % mezd v ekonomice,“ uvádí autoři studie.

Ministr Plaga byl proti přijetí návrhu, podle jeho slov ne kvůli zakotvení platů pedagogů na 130 %, ale kvůli způsobu, jakým toho nyní už přijatý zákon dosahuje „V tom, jak je ten návrh napsán, například v podstatě není možné rozpočtovat třeba základní umělecké školy, které se rozpočtují jinak, než návrh předpokládá,“ [řekl České televizi](#). V [komentáři k pozměňovacím návrhům](#), který rozeslal před hlasováním předsedům pedagogických klubů, jeho úřad kritizuje takových technických potíží víc. Týkají se například i konstrukce tzv. nadtarifu. Ten by měl nově tvořit přesně 1/6 objemu finančních prostředků, které ministerstvo posílá na jednotlivé školy. Úřad to ale označil za nerealizovatelné.

Nejde ale jen o výpočty konkrétních částek. Celkový objem prostředků určených pro nadtarif je v posledních letech horké téma snad každého vyjednávání o učitelských platech. [Plaga dlouhodobě avizuje](#), že by do nadtarifu mělo směřovat 20 %. Má pro to podporu části školské veřejnosti a také EDUinu. „Struktura průměrného platu pedagogických pracovníků (zahrnujícího jak řadové učitele, tak i řídicí pracovníky ve školství) by měla být vyváženou kombinací základního platu (tarifní složka platu) a motivační části (nadtarifní složka). Ideální „průměrný“ poměr je 75 % ku 25 %, přičemž distribuce motivační složky musí zůstat plně v rukou ředitele školy, který musí mít možnost a být plně kompetentní pro ocenění kvality výkonu pedagogické práce,“ uvádí [Audit vzdělávací soustavy](#), který EDUin vydal pro rok 2019. Odbory vyhlásily v listopadu 2019 kvůli tomu, že ministerstvo nasměrovalo do nadtarifu 2 ze slíbeného 10procentního navýšení, stávkou. [Předseda odborů František Dobšík ji označil za úspěch a Plaga za debakl odborů](#) (aktualne.cz). Ani letos odborů nepředhlasí s tím, že z 9procentního navýšení má směřovat na příplatky a osobní ohodnocení zhruba 5 % z peněz navíc. „20 až 25 % se může jevit hodně, ale část padne na více méně statutární příplatky za třídnictví. A hlavně v Česku statutární platy učitelů velmi málo závisí na letech praxe. Vyšší podíl peněz na nenárokové složky by umožnil ředitelům toto více zohlednit, samozřejmě pokud s délkou praxe roste u učitele i kvalita,“ říká Daniel Münich. Na to, že mezi platy českých učitelů jsou extrémně malé rozdíly, poukazuje opakovaně. „Zatímco rozdíl mezi 1. a 3. kvartilem učitelů, bez ohledu na věkovou skupinu, je zhruba 3 tisíce Kč, rozdíly v případě administrativních pracovníků představují zhruba 15 tisíc Kč a v případě všech vysokoškolsky vzdělaných dokonce 15–25 tisíc Kč,“ [uvádí ve studii](#). Podle [Education at a Glance 2020](#) jsou v Evropě platy učitelů s maximální kvalifikací na vrcholu platového žebříčku v průměru o 78 až 80 % vyšší než u učitelů na startu jejich kariéry.

Akce tohoto a příštího týdne (výběr z [EDUKalendáře](#))

- 2. 2., 13.00, online webinar ČŠI: TALIS – PISA link**
- Do 28. února jsou otevřené nominace na cenu Global Teacher Prize CZ**

PODPOŘTE beduin:

Týden co týden připravujeme beduin, píšeme a mluvíme o vzdělávání s cílem proměnit ho k lepšímu. Abychom zajistili bezplatnou dostupnost pro naše čtenáře a zároveň udrželi současnou kvalitu, potřebujeme Vaši pomoc. Dar ve výši 200 pokryje přípravu beduinu pro Vás a jednoho dalšího odběratele na celý rok.

DAROVAT